

Uznávání cizích rozhodnutí

Podle zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, rozhoduje Nejvyšší soud o uznání pravomocných cizích rozhodnutí ve věcech rozvodu manželství, zákonného odloučení, prohlášení manželství za neplatné a určení, zda tu manželství je či není a ve věcech určení (zjištění nebo popření) otcovství, byl-li alespoň jedním z účastníků řízení státní občan České republiky.

K návrhu na uznání uvedených cizích rozhodnutí je třeba připojit:

1. Soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč (kolek v této hodnotě).
2. Doklad o tom, že ten, kdo o uznání cizího rozhodnutí žádá (či jiný účastník řízení, které proběhlo u cizího soudu), je státním občanem České republiky. Zpravidla se předkládá doklad vystavený příslušným úřadem, v jehož obvodu působnosti měl účastník poslední bydliště v České republice. Také je možné předložit platný občanský průkaz nebo cestovní pas občana ČR (fotokopie těch stran, kde je vyznačena platnost cestovního pasu).
3. Cizí rozhodnutí o rozvodu manželství (o neplatnosti manželství) nebo o určení či popření otcovství, a to ve stejnopise nebo v ověřeném opise, v úplném znění, včetně odůvodnění, s doložkou právní moci pořízenou orgánem, který cizí rozhodnutí vydal [pokud je tato doložka vystavována, např. v SRN, v Rakousku atd., v ostatních případech pak rozhodnutí opatřené vyšším ověřením - apostilou (např. USA, Kanada atd)].

Důležité upozornění:

V souladu s důsledky plynoucími z ustanovení Smlouvy o vstupu ČR do Evropské unie, tj. od 1. května 2004, jsou pro Českou republiku závazné i prameny práva Evropské unie. V oblasti rodinného práva se to týká nařízení Rady (ES) č. 137/2000 ze dne 29. května 2000, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů, které platilo po vstupu ČR do Evropské unie. Bylo pak nahrazeno s účinností od 1. března 2005 nařízením Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003, o soudní příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti.

V souladu s článkem 14 odst. 2 nařízení č. 1347/2000 a článkem 21 odst. 2 nařízení č. 2201/2003 se nevyžaduje žádný zvláštní postup (řízení) v případě aktualizace záznamů o osobním stavu v jednom členském státě na základě rozhodnutí o rozvodu, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné, která byla vydána v jiném členském státě a proti kterým podle práva členského státu, v němž se aktualizace provádí, není možné podat opravný prostředek. Mezi členskými státy Evropské unie tedy platí, že rozsudek,

týkající se rozvodu, rozluky, zákonného odloučení, nebo prohlášení manželství za neplatné, vydaný v jednom členském státě, se uznává v ostatních členských státech bez zvláštního řízení a bez zvláštního rozhodnutí. Rozhodnutí vydaná soudy jednoho z členských států mají stejné právní účinky i v ostatních členských státech Evropské unie.

Tato rozhodnutí a k nim vydaná osvědčení nevyžadují legalizaci, popř. jiné formality. Předkládané rozhodnutí musí být opatřeno úředním překladem do českého jazyka, který nemusí být již opatřen potřebnými ověřeními. Kterákoliv zúčastněná strana může požádat o vydání rozhodnutí o uznání nebo neuznání rozhodnutí (článek 21 odst. 3 nařízení č. 2201/2003). Rozhodnutí týkající se rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné, může soud ze stanovených důvodů neuznat (viz článek 22 nařízení č. 2201/2003). Dle článku 21 odst. 3 tohoto nařízení je každý členský stát povinen sdělit Radě EU, které soudy budou příslušné. V České republice jsou věcně příslušné k řízení o uznání okresní soudy (§ 274 písm. i/ zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů).

Dle úvodních ustanovení nařízení č. 2201/2003 se toto nevztahuje jedině na Dánsko, které je však stejně jako Česká republika jedním ze signatářů Úmluvy o uznávání rozvodů a zrušení manželského soužití (vyhláška č. 131/1976 Sb.). To znamená, že i nadále nebude (pokud budou splněny podmínky v Úmluvě uvedené) zapotřebí zvláštního uznávacího řízení ani zvláštního výroku Nejvyššího soudu České republiky o uznání rozhodnutí vydaného v Dánsku.

Otázky spojené s určením otcovství a popřením otcovství jsou vyjmuty z rozsahu působnosti nařízení (viz článek 1 odstavec 3 písm. a/ nařízení č. 2201/2003), a proto se v jejich případě nadále postupuje v souladu s ustanovením § 53 až 55 zákona č. 91/2012 Sb. o mezinárodním právu soukromém, a ustanoveními konkrétních mezinárodních smluv, které se touto problematikou zabývají.

4. K návrhu na uznání cizího rozhodnutí ve věcech manželství (zejména rozvodu manželství a neplatnosti manželství) se předkládá oddací list o uzavření manželství, jež bylo cizím rozhodnutím rozvedeno.
5. K návrhu na uznání cizího rozhodnutí o určení či popření otcovství se předkládá rodný list narozeného dítěte.
6. K návrhu na uznání cizího rozhodnutí, které se místo odůvodnění odvolává namísto uvedení důvodů na některé skutkové údaje uvedené v návrhu (žalobě) nebo v protokolu o jednání, se předkládá stejnopis (opis) návrhu (žaloby), který byl podán cizímu soudu, anebo opis protokolu o jednání u cizího soudu.

7. Je-li ten, kdo podává návrh na uznání cizího rozhodnutí zastoupen zástupcem na základě plné moci, předkládá se plná moc opravňující jednat za navrhovatele před Nejvyšším soudem ČR. Zastoupení zástupcem na základě plné moci je vhodné zejména tehdy, zdržuje-li se ten, kdo návrh podává, v cizině, kam by mu bylo třeba doručovat písemnosti prostřednictvím zastupitelských orgánů České republiky a cizího státu, jimž náleží zprostředkovat a poskytovat mezistátní právní pomoc.

Všechny cizojazyčné listiny k doložení skutečností uvedených v návrhu na uznání cizího rozhodnutí je třeba předkládat zároveň s ověřeným překladem do češtiny (seznamy tlumočnicků je možné najít na každém krajském soudu, včetně Městského soudu Praha).

Nejsou-li k návrhu připojeny potřebné listinné doklady, bude ten, kdo žádá o uznání cizího rozhodnutí (jeho zástupce) písemně vyzván Nejvyšším soudem ČR o jejich předložení (doplnění).

Návrh na uznání cizího rozhodnutí projedná senát Nejvyššího soudu ČR v neveřejném zasedání. Písemné vyhotovení rozsudku Nejvyššího soudu ČR o uznání cizího rozhodnutí na území České republiky se doručí tomu, kdo žádá o uznání cizího rozhodnutí nebo jeho zástupci, který jej zastupuje na základě plné moci.